

aparador

La història d'un bandit al servei de la producció massiva

JOSEP PASTELLS

Tot i que va publicar el seu primer llibre ara fa quatre anys, el debut de Martí Gironell (Besalú, 1971) com a novel·lista es va produir al 2007 amb *El pont dels jueus*, una obra que ja ha venut més de 60.000 exemplars i de moment ha estat traduïda al castellà, l'italià i el portuguès. Es tracta d'una recreació històrica entretinguda i escrita en un llenguatge clar i senzill, sense gaires pretensions literàries. És una fórmula que, pel que sembla, funciona, de manera que Gironell també l'ha seguit en la seva segona novel·la, *La venjança del bandoler* (Columna), que acaba d'obtenir el premi Nèstor Luján.

En aquesta ocasió, la història té lloc el 1808 i aprofundeix en la figura de Josep Pujol, en Jep de can Boquica, un tragner de Besalú que primer es posà al davant d'una guerrilla contra la invasió napoleònica i més tard va esdevenir el líder d'una banda de miquelets, els milicians partidaris dels francesos. Amb un notable esforç de documentació, Gironell ofereix un relat quasi costumista que apropa el lector a la vida quotidiana de fa dos segles a les comarques gironines. També recrea la formació de Boquica, l'accés a l'amor i a l'erotisme d'un personatge que, quasi sense adonar-se'n, acabà convertint-se en un bandit amb fama de sanguinari que acumulava enemics als dos bàndols pels quals havia lluitat. Com es pot comprovar, la novel·la conté prou al·licients per atraure lectors amb ganes de submergir-se en les aventures i desventures del protagonista, en un món d'amistats i traïcions on la passió i l'ambició juguen un paper rellevant. En aquest sentit, podria afirmar-se que el text de la contraportada no enganya i que, efectivament, al llibre se'ns explica «l'extraordinària història del bandit més honest de la guerra del Francès».

MARTÍ GIRONELL

La venjança del bandoler

Col·lecció Clàssica. Editorial Columna. Premi Nèstor Luján 2008. Barcelona, 2008. 329 pàgines.

Ara bé, una cosa és la història relacionada i una altra molt diferent el seu funcionament com a artefacte de ficció. I és aquí on l'obra ressenyada grinyola quasi a cada pàgina, com si l'autor es conformés d'oferir una narració amena, que es llegeixi bé, i s'hagués oblidat d'esforçar-se una mica més en l'estructura, en la connexió dels capítols o en el dibuix d'un personatge que potser mereixien major atenció. Ja en el primer capítol, «El Clot de les Mules», el lector atent descobrirà un llenguatge massa perio-

dístic, o, més ben dit, un mal llenguatge periodístic, replet de repeticions innecessàries que poden indicar dues coses: o l'autor ho ha escrit a corre-cuita, tal com raja, sense repassar-s'ho amb intencionalitat literària, o, senzillament, és incapaç d'escriure millor. I no pas per falta de riquesa en el vocabulari, ni tampoc per cap mancança en el material novel·lístic, sinó perquè Gironell sembla haver relegat la paraula, el llenguatge, a un pla secundari, oblidant-se que és l'eina fonamental dels escriptors. Construir bons diàlegs és difícil, ja ho sabem, però és que en aquest llibre n'hi ha ben pocs que semblin naturals. Com tampoc no acaben de funcionar els adjectius de quatre en quatre, un excés que es repeteix quasi tan sovint com l'ús incorrecte d'alguns verbs (a la pàgina 26 es diu que en Pau Pujol «es guardava prou bé d'encomanar-se als sants» quan en realitat està invocant sant Orient), l'atribució a una persona de característiques oposades («L'Atanàsia era una dona immensa, petita i rabassuda, que quan es girava tapava el sol», s'afirma a la pàgina 243) o les redundàncies que, per exemple, es poden detectar als tres últims paràgrafs de la pàgina 82. Res greu si ho comparem amb el costum d'avançar-se als esdeveniments i trencar les sorpreses que podria presentar el text, les innecessàries explicacions de la nota final o els prescindibles primer i últim capítol.

Sap greu que les novel·les siguin tractades com qualsevol altra mercaderia sotmesa a les lleis de la producció massiva, però en el cas de *La venjança del bandoler* em sembla molt raonable que pugui trobar-se als aparadors de Besalú entre granotes de ceràmica, ampolles de ratafia, ninots de fusta i altres elements folklòrics més o menys interessants.

Una recreació històrica entretinguda, escrita en un llenguatge clar i senzill

Una oportunitat mancada?

LLUÍS LUCERO COMAS

L'atzar de les efemèrides ens ha fet a mans un llibre, com a mínim, singular. En el bon sentit del terme i en el no tan bo. Aprofitant l'avinentsa de la celebració del XXVIII Premi de Narrativa Curta Just M. Casero i del 30è aniversari de la Llibreria 22, diverses entitats públiques i privades de Girona –Diputació, Ajuntament i l'esmentada llibreria– han col·laborat amb CCG Edicions per fer possible la publicació d'aquesta antologia de poemes del periodista i activista polític i cultural Just M. Casero. Titleda, amb encert, *Una eterna claredat* pel seu antòleg, el també poeta Roger Costa-Pau, conté trenta-un poemes repartits en tres seccions: la primera, titulada «De l'amor, la vida i la lluita», inclou onze poemes que oscil·len, temàticament, entre l'erotisme i la lluita més social o política; la segona,

amb el títol «De la mort, de l'enigma i de més vida», reuneix també onze poemes, en els quals emergeixen motius religiosos, transcendents; i la tercera i final, titulada «La primera veu», aplega vuit dels primers poemes escrits en castellà per l'autor. Inaugura el recull un breu poema sense títol, una mena de presentació, de programa d'interessos i relació de mancances. L'emmarquen dos textos en prosa: l'un, «Just Casero: una veu», a càrrec de l'antòleg, l'esmentat Roger Costa-Pau, és una mena de justificació del recull i d'explicació dels criteris d'edició; l'altre, «Els versos d'en Just», l'epíleg de Jaume Guillaumet, amic de l'autor, dibuixa la història de la descoberta i procés de recuperació dels poemes –un total de cent vint, inclosos el 1997 en un volum de circulació restringida– i emet algun judici de valor sobre l'obra, més moral

JUST M. CASERO

Una eterna claredat

[Antologia de poemes, 1960-70]

Col·lecció Terra de Pas.

CCG Edicions. Girona, 2008.

51 pàgines.

i sentimental que no pas estrictament literari o poètic.

Més que de versos, potser caldria parlar de prosa retallada; més, pot-

NARCÍS-JORDI ARAGÓ

Girona ara i sempre (una crònica)

Biblioteca Fundació Valvi, CCG Edicions. Girona, 2009. 540 pàgines.

Reedició, amb una «Introducció al cap d'un quart de segle» de l'autor i una postil·la de Joaquim Nadal. Una aproximació al misteri secular de Girona i una crònica viva d'un moment de la seva història.

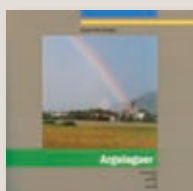

JOSEPMIQUEL SERVIÀ

Granissat de café

Editorial Dux. Barcelona, 2008. 156 pàgines.

Sisena edició d'una obra divertida i refrescant, publicada el 1990, a mig camí entre les memòries i l'anecdota. Emili Teixidor la defineix com «un recull d'escenes filtrades per l'humor i la ironia i il·luminades per la personalitat oberta i entremaliada de l'autor».

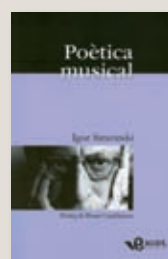

JOSEP VILÀ VERGÉS

Argelaguer

Quaderns de la Revista de Girona. Diputació de Girona i Fundació Caixa Girona, 2008. 96 pàgines.

Un recorregut per la història, la cultura, les tradicions, el medi natural, la política i les festes del poble. Inclou algunes curiositats, com la història de la Margit, la noia rossa que muntava un cavall blanc en el famós espot del brandi Terry.

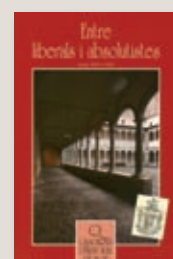

IGOR STRAVINSKI

Poètica musical

Accent Editorial. Girona, 2008. 133 pàgines.

Primera edició en català d'aquesta obra fonamental de l'estètica musical, traduïda per Oriol Ponsatí-Murlà i amb pròleg del compositor i musicòleg Benet Casablancas. El gran creador hi reflexiona sobre la composició i la melodia, i ataca els crítics, l'esnobisme o Wagner.

JOSEP MURLÀ I GIRALT

Entre liberals i absolutistes

Quaderns d'Història d'Olot. Ajuntament d'Olot i Diputació de Girona. Girona, 2008. 107 pàgines.

A través de 40 capítols breus, l'autor dibuixa una panoràmica d'un moment històric amb profundes transformacions socials i polítiques, l'època de l'antic règim i els corrents liberals i progressistes a Olot.

ser, que de poemes, caldria parlar de pensaments il·luminats, a voltes, per breus fulguracions líriques –«els ulls a l'abast de la tristesa», «en la desconsolada quietud del meu silenci», «Con las flores vendrá nuestra agonía»–, sobretot en els poemes en castellà.

Malauradament, la recuperació d'aquesta obra s'ha vehiculat a través d'un llibre –l'objecte físic– lleig i escàs: una portada que es deforma amb facilitat, cap full de guarda, fulls de tan poc gruix que el text de les pàgines parelles es pot entreveure en les senars. Una pèssima estratègia comercial en un món en el qual, com sentim repetir constantment, els productes sedueixen primer la vista.

Celebrem la iniciativa però en lamentem part de la realització. Una oportunitat mancada?

Narcís Comadira

Dies de França

NARCÍS COMADIRA

Dies de França

Badalona: Ara Llibres, 2008.
187 pàgines.

«Ces jours de France»

GUILLEM MOLLA

La prosa periodística és un dels gèneres cabdals del nostre país. Només cal pensar en les grans plomes de la literatura catalana i bona part dels reculls que en donen fe. Narcís Comadira n'és conscient i, seguint l'esperit de *Camins d'Itàlia* (2005), recupera per al seu nou llibre una cinquantena de proses publicades des de 1997 al suplement *Quadern* del diari *El País* per fer pura literatura. Són *Dies de França*, resultat d'una fascinació per una cultura que durant els anys més foscos havia robat el cor als esperits inquiets que, sobretot, volien conèixer què era allò de la llibertat.

Avui, quan tots gravitem al voltant de la cultura anglosaxona, França és per a alguns de nosaltres paradoxa i exemple, motiu de conversa política, turística i territorial. L'admiració cultural roman pràcticament intacta, però les generacions nascudes en democràcia sospitem que la reivindicació de la *grandeur* he-

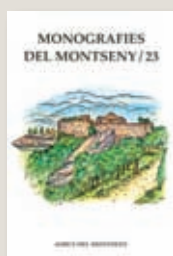

MONTSE BASTONS

El camí de la veu

Emboscall Edicions. Vic,
2008. 90 pàgines.

El tercer llibre de la jove poeta de Sant Feliu de Pallerols suposa un nou pas cap a l'assumpció d'una poètica pròpia, que entronca amb la tradició clàssica sense defugir les avantguardes del segle xx. Amb pròleg de Carles Duarte. A Girona, va presentar el llibre Joan Ferrerós.

OBRA COL·LECTIVA

Monografies del Montseny / 23

Amics del Montseny.
Viladrau, 2008. 269 pàgines.

Coordinat per Roser Bofill i Joan Campañà, i dirigit per Antoni Pladevall, és un compendi de 14 treballs relacionats amb el massís. Arbúcies, el castell de Montsoriu o Sant Martí de Viladrau són alguns dels indrets que apareixen en aquest llibre d'història il·lustrat.

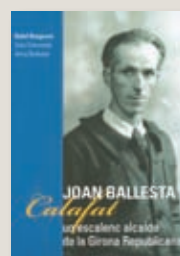

ANNIE UNLAND

Àlbum de records

Edicions del Baix Empordà.
Palafrugell, 2008. 190 pàgines.

Coincidint amb el centenari de la Costa Brava, l'autora proposa un recorregut exhaustiu, profusament il·lustrat, pels hotels, hostals, pensions, fondes i càmpings de Palafrugell, Calella, Llafranc, Sant Sebastià i Tamariu. Una bona recopilació de fotos.

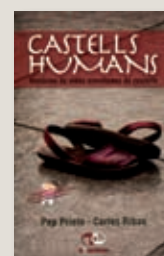

RAFAEL BRUGUERA,
LLUIS COLOMEDA
I ANNA BALLESTA

Joan Ballesta Calafat

CCG Edicions. Girona, 2008.
419 pàgines.

Llibre entorn de la figura de Joan Ballesta (l'Escala, 1893 – França, 1962), activista cultural, escriptor, dirigent polític d'ERC i del PSUC i darrer alcalde de Girona abans de l'entrada de les tropes franquistes. Inclou un ampli recull d'articles i poesies.

PEP PRIETO
I CARLES RIBAS

Castells humans

Episteme. Barcelona, 2008.
121 pàgines.

Els impulsors del web eljoccasteller.cat van encarregar als autors contes protagonitzats per castellers. Prieto i Ribas, junts però no barrejats, han escrit inspirats en els valors del món casteller, però els han aproximat cap al seu univers literari.

MIES BARCELONA

xagonal és potser una forma de nostàlgia del símbol, de l'ideal. Comadira s'encarrega d'explicar-ho i, tanmateix, resitua aquella devoció de tal manera que no podem sinó admetre els èxits d'una civilització tan civilitzada com la francesa. La seva actitud és sobretot de reconeixement. Sentimental i intel·lectual, artístic i descriptiu, irònic i crític, el poeta justifica de bon principi tant la seva posició com la dels seus coetanis. El *croissant* i el *café noisette* parisenc que il·lustren la coberta del llibre ens conviden a assaborir l'essència d'una cultura que l'autor va començar a interioritzar a partir del paladar. Després, com aquell tren que el va portar per primera vegada a París, travessem paisatges i records que, en una nova mostra de periodisme literari, revelen el bagatge intel·lectual i vital de l'autor.

La capital, el país eminentment vinícola i els seus personatges més emblemàtics –gairebé podríem parlar de

>> **Enric Casasses,**
Narcís Comadira
i Antoni Puigverd
recitant Foix, el 1993.

El croissant i el café noisette que il·lustren la coberta del llibre ens conviden a assaborir l'essència d'una cultura que l'autor vol començar a interioritzar a partir del paladar

la progressió París, França i francofonia– són les tres grans parts d'un recull ben disposat –el darrer article de cada part dona la paraula a la següent– i inspirador. És inter-

essant, per exemple, entretenir-se en la ciència del croissant o en activitats tan imprescindibles com *flâner* un diumenge primaveral. Així mateix, al costat de la *bistronomie* i la *gastronomie*, els deliciosos itineraris de vins i ciutats traçades fan del llibre una guia plena de bons consells. A la tercera part, les reflexions històriques i sentimentals entren dins els museus i les exposicions d'artistes plàstics, però també s'enllacen amb els grans literats del país veí i els enyorats músics de la *chanson*. Finalment, el volum es tanca amb un epíleg titulat «París-Barcelona» i una conclusió ben eloqüent. En definitiva, aquests *Dies de França* parlen de quan «la cosa sòlida era França», però sobretot estimulen les ganes de tornar-hi.

PERE CANTON

Història de l'Associació Arqueològica de Girona

Associació Arqueològica.
Girona, 2008. 319 pàgines

Un treball minuciós que intenta reflectir el que ha estat la investigació arqueològica dels darrers anys. Els jaciments de Serinyà o del Puig d'en Roca no serien coneguts si no fos per la tasca dels membres de l'Associació.

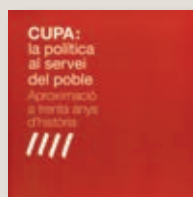

JOSEP FRIGOLA I RIBAS

Tota una vida per Àfrica

Cossetània Edicions
Barcelona, 2008.
255 pàgines.

Un llibre de memòries d'un empordanès membre de la Societat de Missioners d'Àfrica que ha estat més de 40 anys a Burkina Faso i l'Àfrica de l'oest. Com diu al pròleg Jaume Camprodon, bisbe emèrit de Girona, «traspua suor africana: esperances, angoixes i joies».

OBRA COL·LECTIVA

CUPA: la política al servei del poble

Cupa.
Arbúcies, 2008.
127 pàgines.

Fa 30 anys que es va crear la Candidatura d'Unitat Popular (CUPA) i en fa 24 que va accedir al govern municipal d'Arbúcies. Més que una història, aquí es relata la crònica de les persones que sostenen amb la feina i les idees el seu programa.

JOSEP RIBOT I CALPE

Llegendes del Ripollès

Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès. Ripoll, 2008.
185 pàgines

El 1926, Josep Ribot va obtenir el segon premi del Llegendari Popular Català gràcies a aquest recull de llegendes i dibuixos de folkloristes coneguts com Joan Amades, Valeri Serra o Botet i Sisó. Una petita joia de la història i les tradicions populars.

DVD

JOSEP CULLELL-RAMIS

Romanyà de Mercè Rodoreda

Diputació de Girona,
Fundació Mercè Rodoreda
i Càtedra Maria Àngels
Anglada.
Girona, 2008.
30 minuts.

La col·lecció de vídeos La Talaia de les Lletres s'inaugura amb les imatges de Rodoreda a Romanyà. Testimoni de l'arrelament de l'autora d'*Aloma* a un territori de les Gavarres.

Xarxes tenyides, xarxes enfortides

BLANCA SALA I LLOPART

Sa Perola i la pesca a Calella.

Ajuntament de Palafrugell /
Diputació de Girona.
2008. 184 pàgines.

TERESA BONAL

Sa Perola, l'antic tenyidor de xarxes del Gremi de Pescadors de Sant Pere de Calella, centra l'interès del darrer volum de la col·lecció Quaderns de Palafrugell. Blanca Sala, arquitecta i llicenciada en antropologia cultural, va rebre l'encàrrec d'avaluar tècnicament aquest modest edifici del segle XVII, després que els hereus del gremi en fessin donació a l'Ajuntament, i el resultat va confirmar el gran interès patrimonial de Sa Perola pel seu excepcional estat de conservació, per la seva singularitat, atès que actualment quasi no queda rastre dels molts tints o perols que havien existit al llarg del litoral català, i finalment per la seva situació privilegiada al nucli de Calella, ran de la platja del Port Bo.

La descripció de l'espai físic i del procés de tenyir les xarxes que s'hi portava a terme es complementa amb l'estudi de la resta d'aspectes que envoltaven l'activitat pesquera dels seus

habitants fins a conformar un veritable mosaic de la història del poble de Calella, una història que cal recordar i explicar perquè el turisme n'ha canviat tan radicalment la imatge que el passat mariner, avui, ja gairebé només perdura en la lletra d'una havanera. Aquí rau el principal interès d'aquest llibre, que, amb una acurada presentació realçada per la millora estètica del nou disseny, recupera la memòria històrica local, l'enfoca des d'un vessant més etnològic –per la formació de l'autora– i l'explica amb afany divulgatiu –les etapes de la feina de tenyir, per exemple, hi apareixen minuciosament il·lustrades amb dibuixos de Pedro Osuna–. És cert que no s'hi aporta gaire res de nou sobre els tints o el món de la pesca en general, però l'avenç està en el fet de poder disposar de tota la informació que fins ara es trobava dispersa en diverses publicacions en un sol volum monogràfic i, sobretot, en què se centra en l'àmbit geogràfic de Calella, gran oblidada –per la

MARTA PLANELLAS-WITZSCH

El somriure de Catalunya

Editorial Dux. Barcelona,
2008. 243 pàgines.

Retrat biogràfic de l'empordanès Jaume Miravittles (1906-1988), un dels polítics i escriptors més polifacètics del segle XX. Durant la Guerra Civil va dirigir el Comissariat de Propaganda de la Generalitat. Amb pròleg d'Heribert Barrera.

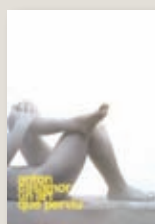

JOAN MARGARIT

Corona regvm

A cura de M. Isabel Segarra.
Edicions Vitel·la. Bellcaire
d'Empordà, 2008. 2 vol.

Un tractat humanístic dedicat a l'educació de Ferran d'Aragó, el futur rei Catòlic, on l'autor articulà el seu pensament moral i polític. És també un compendi de les virtuts d'un bon monarca: una per cada una de les trenta gemmes de la corona.

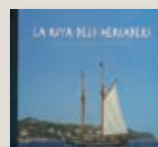

ANTON CASAMOR

Un art que perviu

Consorci Museu de l'Empordà, Museu d'Art de Girona i Museu Comarcal de la Garrotxa, 2008. 93 pàgines.

Catàleg de l'exposició retrospectiva de l'escultor de Navata (1907-1979). Imatges de la selecció d'obres de bronze, pedra, marbre o guix, amb dibuixos i apunts, paisatges i retrats sobre tela. La mostra itinerant es clou a Olot.

DIVERSOS AUTORS

La ruta dels mercaders

Ajuntament de Lloret,
Obreria de l'Ermita de Santa Cristina, Confraria Sant Elm i Club Marina.
Lloret, 2008. 165 pàgines.

Les impressions d'un viatge en velar per la Mediterrània durant 15 dies de l'agost del 2007. Una visió de tots els participants, amb bones fotografies de l'aventura.

DIVERSOS AUTORS

Annals de l'Institut d'Estudis Gironins

Treballs en homenatge al Dr. Enric Mirambell.
Institut d'Estudis Gironins.
Girona, 2008. 664 pàgines.

L'Institut continua la tradició d'homenatjar els estudiosos de la cultura. Un recull de treballs, la majoria centrats en la ciutat de Girona, que abraça moltes àrees del saber: història, literatura, art, llibres...

recent davallada de l'activitat pesquera- en la majoria dels darrers estudis sobre pesca al nostre litoral, malgrat el seu dinamisme fins ben avançat el segle passat.

D'altra banda, el fet d'abordar el valor patrimonial de Sa Perola tenint en compte la història, l'etnologia i la cultura permet una radiografia més completa, perquè fa especial esment de les persones que habiten l'espai i de

la forma com s'hi relacionen. Això permet la inclusió de capítols que tracten temes aparentment tan variats com la feina de les dones i les relacions socials, al costat dels que s'ocupen de l'organització de la societat de pescadors i de les característiques dels recursos i la productivitat del sector. I a més a més, en recull la veu dels mateixos protagonistes, transcrivint literalment les entrevistes en l'annex final.

Els orígens de l'ensenyament públic

LLUÍS BUSCATÓ I SOMOZA

Un professorat mal remunerat i poc motivat, unes instal·lacions escolars petites i incapaces d'acollir en condicions dignes un alumnat creixent, una programació escolar antiquada i poc real per fer front a un món en transformació i uns dirigents polítics que, barroerament, utilitzaven les normatives reguladores de l'ensenyament en benefici propi i com a arma en contra dels seus enemics. Realment, si no fos pel tema monetari, que gràcies a Déu ha millorat, hom podria pensar que parlem de l'ensenyament actual. Tanmateix, això i molt més és el que trobem en l'obra de Joan Olòriz dedicada a la història de l'Institut de Segon Ensenyament de Girona.

Personalment, crec que el mèrit més gran d'aquest treball és que emmarca a la perfecció la fundació d'aquest centre docent dins del seu context històric, el de la consolidació del nou estat liberal burgès. Un cop derrotades militarment les forces de l'antic règim i l'ala més radical del liberalisme, el nou estat liberal conservador passà a fer-se càrrec, d'una forma

lenta i sovint contradictòria, de la formació cultural dels fills de les elits. Per quina raó? Doncs perquè el nou Estat no podia permetre que un dels principals defensors de l'antic règim, l'Església, continués gaudint de l'exclusivitat en aquest àmbit. Així doncs, sorgí un sistema d'ensenyament minoritari i elitista, on la formació primària es deixava a mans d'uns ajuntaments empobrits i poc propensos a la seva difusió i millora, mentre que l'ensenyament secundari, limitat a uns escassos centres, esdevingué un mitjà per formar la nova burgesia emergent. És a dir, fou una via per infondre entre els fills de les classes benestants una nova escala de valors que les cohesionava i permetia exercir còmodament un paper dirigent davant del conjunt de la societat. L'alumnat, doncs, responia a aquests condicionants, atès que era seleccionat bàsicament segons criteris econòmics i format d'acord amb l'ideari burgès. Per citar un exemple, només cal observar la importància que es donava a certes assignatures que ja havien quedat totalment desfasades, com el llatí o la retòrica, mentre que l'ense-

JOAN OLÒRIZ.

L'Institut de Segon Ensenyament de Girona (1845-1900)

CCG Edicions.

Girona, 2008.

266 pàgines.

nyament professional era poc, per no dir gens, valorat.

Tanmateix, tot i aquests handicaps, no es pot negar -i Olòriz ho demostra de forma fefaent- que l'Institut de Segon Ensenyament de Girona i el seu homònim de Figueres suposaren un primer pas cap a l'aparició a la província de Girona d'un sistema públic d'ensenyament laic i secularitzat. Per tot això, crec que és un llibre bàsic per entendre els orígens de l'ensenyament públic espanyol, a partir d'un cas concret, l'institut de Girona, el qual permet veure les seves virtuts i mancances, algunes de les quals encara són ben paleses actualment.

DIVERSOS AUTORS

La guia de Torroella de Montgrí i l'Estartit

Ajuntament de Torroella de Montgrí, 2008. 206 pàgines.

ROSA MARIA GIL TORT

Tal com es diu al principi d'aquesta guia, deu anys separen les dues edicions de l'obra. És ben bé un tòpic dir que en deu anys han passat moltes coses. N'han passat a per tot, i també a Torroella i l'Estartit. Però segurament una de les coses que més ha variat en aquest decenni és el tractament i especialment l'accés dels ciutadans a la informació. El 1998 Internet ja era un mitjà conegut que de forma incipient s'introduïa ens els hàbits de consulta de la gent. No obstant això, tenia encara un pes

Una guia de butaca i de motxilla

molt limitat en relació amb altres suports de la informació. Vull dir que els llibres i les guies eren, aleshores, la primera font de recerca a l'hora de planificar una activitat com pot ser una excursió, un viatge, etc. Avui que les ciutats i els paisatges emblemàtics del món ens apareixen a casa amb efectes de tres dimensions i podem trobar a la xarxa la data de construcció d'aquella església romànica que el cap de setmana volem visitar, avui... el món desfila davant nostre a tanta velocitat que gairebé no el podem arribar a reconèixer. I darrere l'estela d'Internet una corrua de ciutadans també desfila, amb els folis impresos a la mà, curulls d'informació sobre el lloc a visitar i poc temps per llegir-la i molt menys per assimilar-la.

És per això que materials com la guia que presentem ens retornen el ritme pausat de la lectura prèvia, que anticipa la descoberta del camí. I com a complement, ens proposa uns itineraris a ritme de passeig, per a peus grans i més petits, amb justes racions d'informació, per ser llegides en ruta, per situar cada cosa en el seu lloc i saber què va ser primer i què va seguir després. Perquè les coses que passen a poc a poc queden gravades a la memòria. La *Guia* té aquesta intenció, i així ho manifesta en el manual d'ús amb què els seus autors comencen. El llibre es divideix en dues parts. La primera, natura i història: El medi i l'adaptació

a aquest medi. Un recorregut detallat per llegir a casa abans d'emprendre la ruta, un quadern de camp i un manual d'història local complet, des del paleolític al segle XXI. La segona part, una mica més extensa, presenta catorze itineraris per Torroella i l'Estartit. Dotze d'ells són de natura, els altres dos, urbans. La presentació gràfica i el text permeten seguir la ruta sense risc de perdre's i anar descobrint a cada pas elements d'interès natural, històric, arquitectònic... a nivell de pinzellada, com ho faria l'amic que exerceix de cerone ocasional al seu poble.

En conjunt la informació està ben organitzada, permet la lectura a dos nivells i sobretot a dos ritmes, a casa i caminant. S'hi percep un esforç d'arribar a públics de totes les edats i interessos. Aquest afany generalista és segurament el que ha portat a diluir continguts, especialment pel que fa al patrimoni arquitectònic, del qual especialment Torroella té tant per ensenyar. Alguns lectors ben segur que canviarien unes lliures d'erudició als capítols d'història per unes quantes dades més dels edificis de cada lloc, de cada palau, de cada ermita i cada font. Però també és cert que, com deia el savi, la curiositat és la mare de la ciència i sempre podrem completar, en arribar a casa, aquells petits enigmes que el camí i la guia no ens han volgut desvetllar a la primera.

NARRATIVA I POESIA

ANGLADA I D'ABADAL, Maria Àngels [edició d'Eusebi Ayensa i Mariàngela Vilallonga; direcció de Carme Arenas]: *Quadern d'Aram*. Barcelona: Edicions 62, 2008, 224 p.

ROCA, Maria Mercè [il·lustracions de Bernadette Cuxart Picart]: *El llop Pepito se'n va d'excursió*. Barcelona: Barcanova, 2008, 32 p.

ASSAIG

BERNAT LÓPEZ, Pasqual: *Ciència, tècnica i agricultura a la Catalunya de la il·lustració (1766-1821)*.

Girona: Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines / UdG / Documenta Universitaria, 2008, 298 p.

CARBONELL I ROURA, Eudald; SALA RAMOS, Robert: *Planeta humà*. Barcelona: La Butxaca, 2008, 384 p.

DIVERSOS AUTORS: *La comunitat jueva a la Girona medieval: Girona a l'abast XII*. Bell-lloc del Pla: Col·legi Bell-lloc del Pla, 2008, 200 p.

DOMÈNECH I MONER, Joan: *Biografia de Domènec Moner i Bassart*. Girona: Grup Informadors Sardanistes de Catalunya, 2008, 300 p.

ESTALELLA, Josep: *Agua recreativa: Observaciones y experiencias con agua*. Girona: Competium, 2008, 141 p.

GALOFRE ILLAMOLA-SIMAL, Jordi;
PARNAU BOSCH, Joan: *L'Agrupació
Polifònica Banyoles*. Girona: Fundació
Caixa de Girona, 2008, 96 p.

GIFREU, Josep Gifreu; CORBELLA,
Joan M. Corbella [eds.]: *La producció
audiovisual a Catalunya 2005-2007*.
Barcelona / Girona: Unitat d'Investigació
en Comunicació Audiovisual /
Documenta Universitaria, 2008.

**Josep Cusachs: Un homenaje en
miniatura**. Girona: El Balvard Centre
d'Estudis Històrics i Fets d'Armes de
Girona, 2008, 108 p.

LÓPEZ ROS, Víctor; SARGATAL PRAT, Jordi
[editors]: *L'esport en edat escolar*. Girona:
Universitat de Girona, 2008, 146 p.

MACIP, Salvador: *Immortals, sans i
perfectes. Com la medicina canviaria
les nostres vides*. Barcelona: Edicions
62, 2008, 320 p.

MITJÀ, Jordi [col·laboració de David
Armengol; traducció de Pere Ferrés
i Gurt]: *Anatomia Diògenes: Obres
inèdites acumulades, 1988-2008*.
Associació Cultural Crani, 2008, 60 p.

MOLÍ I SERRA, Domènec: *Plaça mercat
d'Olot*. Olot: l'autor, 2008, 168 p.

MORET GUILLAMET, Rosa M.: *Els nens
refugiats a Figueres: 1936-1939*. Figueres:
Ajuntament de Figueres, 2008, 96 p.

MUSSONS I REQUESENS, Antoni: *Vat
Xan: La física del segle XX, un camí cap
a una visió espiritual del món*. Girona:
Mínima, 2008, 127 p.

NOGUÉ, Joan [ed. lit.]; PUIGBERT, Laura
[ed. lit.]; LLORET, Joan [col.]; PAVÓN,
David [col.]; BRETCHA, Gemma [ed. lit.]:
Paisatge i salut. Barcelona: Observatori
del Paisatge de Catalunya, 2008, 375 p.

PLA CARGOL, Joaquim: *Els Setges de
Girona el 1808 i el 1809*. Barcelona:
Rafael Dalmau Editor, 2008, 58 p.

PLADEVALL I FONT, Antoni: *Vida i
semblança del comte, monjo, abat i
bisbe Oliba, en el mil·lenari de l'inici
del seu abadiat de Ripoll i Cuixà*.

Vic: Institut Superior de Ciències
Religioses, 2008, 36 p.

RODRÍGUEZ LÓPEZ, Rubén [traducció
de Pere Ferrés i Gurt]: *El comediant*.
Associació Cultural Crani, 2008, 60 p.

SACASAS I LLUÍS, Jordi: *Les tempestes
d'estiu al Pirineu i Prepirineu català*.
Barcelona: Publicacions de l'Abadia de
Montserrat, 2008, 96 p.

SENTÍS, Carles [et al.]; GUIADO, Julián;
DURAN, Pere [fot.]: *Jardins de Cap
Roig: Història-cultura-natura*. Girona:
Fundació Caixa Girona, 2008, 271 p.

SOLÀ COLOMER, Xavier: *La Reforma
catòlica a la muntanya catalana
a través de les visites pastorals: Els
bisbats de Girona i Vic (1587-1800)*.
Girona: Associació d'Història Rural de les
Comarques Gironines / Universitat de
Girona / Documenta Universitaria, 2008.

SOY ESPUÑA, Joaquim: *Tarda de glòria*.
Girona: l'autor, 2008, 236 p.

TERRICABRAS, Josep M. [et al.]: *L'obra
d'Eusebi Colomer*. Girona: Documenta
Universitaria, 2008, 253 p.

TRIADÚ, Joan: *Memòries d'un segle d'or*.
Barcelona: Proa, 2008, 448 p.

MISCEL·LÀNIA

ANDRÉS PASTOR, Pilar; RODRÍGUEZ
PÉREZ, Ramona [ed.]: *Evaluación y
prevención de riesgos ambientales en
Centroamérica*. Girona: Documenta
Universitaria, 2008, 414 p.

ANSESA, Enric: *Presències*. Girona:
Bonart, 2008, 30 p.

BORRÀS, Maria Lluïsa [text de
presentació]: *El jardín del edén: del 7
de juny al 7 d'agost de 2008*. Girona:
Cyprus Arts, 2008, 100 p.

CALABUIG, Jordi [ed.]: *Turisme rural
versió 7.0 tradició-innovació: Actes
del VII Seminari de Turisme Rural de
Catalunya. Olot, 29 i 30 de maig de 2007*.
Girona: Universitat de Girona, 2008.

CASTELLS, Esther: *Quan Girona
es vesteix de festa: Vaig a veure-la*.
Barcelona: Marrè, 2008, 111 p.

CASTRO VILA, Rodolfo; BIKFALVI,
Andrea; LLACH PAGÈS, Josep [eds.]:
*European Manufacturing Survey: EMS
2006*. Girona: Documenta Universitaria,
2008, 78 p.

*Centres educatius públics i privats
concertats: Curs 2008-2009, educació
infantil, primària i secundària*. Girona:
Ajuntament de Girona, 2008, 116 p.

CUESTA, Mary [text]: *Zexe.net...: 44
tags para describir el mundo*. Girona:
Ajuntament de Girona / Fundació Caixa
Catalunya, 2008, 40 p.

DIVERSOS AUTORS [Denisa Gibovic
(coord.); Joaquim de Ciurana (sup.)]:
*Presentation of DIN 8580 standard
for manufacturing processes:
Following the German standard DIN
8580 Fertigungsverfahren*. Girona:
Universitat de Girona, 2008.

*El camí al Montseny: Vallès Oriental,
La Selva, Osona*. Cardedeu: Associació
Pas, 2008, 96 p.

GEL, Carles: *En família i per nens. 4 -
Ripollès Sud i Alt Berguedà*. Barcelona:
Editorial Piolet, 2008, 128 p.

*Olafur Eliasson: La naturalesa de les
coses*. Barcelona / Girona: Fundació
Joan Miró / Fundació Caixa Girona,
2008, 222 p.

PRATS, Jaume; PERICOT, Jordi: *Guia de
la muralla de Girona. Recorreguts per
les muralles, castells, torres, baluards,
forts, reductes i portals*. Girona:
Ajuntament de Girona, 2008, 129 p.

VILÀ COLLADO, Jordi: *Patrón de yate.
Preguntas clave*. Girona: l'autor, 2008,
280 p.

VILLAESCUSA GIL, Isabel [coord.]:
*Experiències docents d'adaptació a
l'EEES a l'Escola Politècnica Superior
de la UdG*. Girona: Institut de Ciències
de l'Educació Josep Pallach / Escola
Politécnica de la Universitat de Girona,
2008.